

YLEISÖTILAISUUDEN MUISTIO

Tervolan Vitsakankaan tuulivoimahankkeen kaavaehdotuksen yleisötilaisuus

Aika 05.02.2025 klo 18:00-19:50**Tervola kunnantalon valtuustosali****Osallistujat**

Sirpa Lappalainen	WSP
Antti Lempiäinen	WSP
Anni Reinikainen	ONE Architects Oy
Pertti Keränen	Tervolan kunnanvaltuusto, pj.
Eevis Metsola	Myrsky Energia Oy
Marko Salmi	Myrsky Energia Oy
Olli Kiviniemi	Myrsky Energia Oy
Paikalla noin 28 henkilöä	
Etäyhteydellä 30 henkilöä	

Tervolan kunnanvaltuuston puheenjohtaja Pertti Keränen avasi tilaisuuden klo 18.

Myrsky Energia Oy esittäytyi.

Anni Reinikainen (One Architects Oy) esitteli YVA-menettelyn ja kaavoituksen rinnakkaisesta etenemisestä, kaavoituksen prosessia ja kaavaehdotuksen sisältöä. Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) on 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölaki (AKL).

Antti Lempiäinen (WSP) esitteli YVA-menettelyä, Natura-arvioinnin tilannetta sekä uusia havainnekuvia.

Sirpa Lappalainen (WSP) esitteli melu- ja välkevaikutuksen tuloksia, joissa todetaan, että välkemäärä alittaa vertailuarvon. Sosiaalisten vaikutusten arviointi. Liikenne tulee lisääntymään rakentamisvaiheessa. Esiteltiin vaikutukset luontoon (mm. viitasammakkohavainto, ja kaavan suojelumerkintä), pohjavesivaikutukset sekä yhteisvaikutukset alueen muihin hankkeisiin (maisema, linnusto, poronhoito).

Anni Reinikainen (ONE Architects Oy) esitteli, miten kaavaehdotusta luetaan ja mainitsee saadusta palautteesta sekä laadituista vastineista. Esityksessä käytiin läpi oleelliset muutokset kaava-alueeseen ja suojelualueihin. Tuulivoimaloiden enimmäiskorkeudeksi on määritetty 300 m maanpinnasta.

Kommentti: Onko Myrskyllä kokemuksia 300 m korkeista voimaloista? Mitä tarkoittaa 300 m korkeiden voimaloiden välke- ja meluhaitta? Nyt on myönnetty, että Naturaa jouduttu muuttamaan, jotta alueelle saadaan tuulimyllyt. Ihmettelee Tervolan luottamushenkilöiden asennetta. Onko politiikkojen puheet samat mitä puhutaan? Raha ratkaisee, ihmisillä ei mitään merkitystä. YVA-menettelyyn tullut lausuntoja, mutta ei merkitystä, kun on kyseessä tuulimyllyt.

Piia Palokangas (kunnanvaltuutettu) esittäytyy.

Olli Kiviniemi (Myrsky Energia): Melu ja väkemanninnukset on tehty markkinoilla olevalla äänekkäimmällä voimalla, sekä tähän tehty 2 dB-lisäys. Voimalavalmistajat antavat voimalasta melun takuuarvon, jota ei voi ylittää. Melu ja väkkeit on mallinnettu pahimmalla mahdollisella skenaariolla. Natura-aluetta ei ole muutettu, vaan hanketta on muutettu vaikutuksiltaan kevyemmäksi. Valmisteluvaiheen laajempi vaihtoehto VE1 on valmisteluvaiheessa hylätty.

Kommentti: Kemijokivarren kaava uusittiin, mutta tämä tuulikaava pilaa rakennuspaikat jokivarressa. Kaavassa rakennuspaikkoja tullut lisää, mutta rakennuksia ei olisi rakennettu, jos olisi tiedetty, että tällainen kaava tulee. Älkää Tervolan kunnan omilla rahoilla tehtyä kaavaa torpatko. Valtionosuus-järjestelmä muuttuu, vain vaivat ja riesat jäävät, mutta verotuloja ei tule. Tenve saa siirtomaksuja, mutta verotuloja ei kuitenkaan tule kunnalle kuten nyt luullaan. Alueesta suurin osa on yksityisten omistamia metsästyksmaita.

Kommentti: Luottamushenkilöille, kaavaan tulee laittaa ympäristölupavaatimus. Jos myllyistä tulee myöhemmin häiriötä, on kunnalla mahdollisuus puuttua. Miksi kaava-alue on näin laaja? Olisi voitu laittaa paljon pienemmälle kaavalla. Kun kunnan ahneus iskee, lyödäänkö lisää myllyjä alueelle?

A. Reinikainen (ONE Architects): Tämä kaava mahdollistaa vain 16 myllyä.

E. Metsola (Myrsky Energia): ELY:n mukaan alueelle ei voida enempää rakentaa. Tällaista kaavamuunnosta ei lähde kukaan tekemään, koska vaikutukset Natura-alueeseen estävät sen.

Kommentti: Maanmittauslaitokselle on tehtävä ilmoitus lunastuslain mukaisesti. Kaava-alue on laajentunut perusteena melu. 40dB. ELY-keskus, lintuyhdistys ja paikalliset museot ovat lujasti kritisoineet hanketta. Kaava-ehdotuksessa ei tehty mitään muutoksia vaihtoehto 2:een, vaan ainoa muutos on laajennus. Jos meluun vedotaan, on laajennus tehtävä joka suuntaan ja turvattava yhdenvertainen maanomistajien kohtelu. Miksi toiset eriarvoisempia kuin toiset?

E. Metsola (Myrsky): Laajennus on tehty 40dB melun mukaisesti joka suuntaan, Tervolan kunnan ohjeistuksen mukaan. Perustellun päätelmän jälkeen käyty neuvotteluita ja vaihtoehto 2:lla edetään. Voimaloista tehty uusi melumallinnus.

Olli (Myrsky): Lisäselvityksiä on tehty sen jälkeen, kun YVA-menettely saatu päätökseen. YVA toimii suunnittelun ohjaajana ja se täytyy huomioida jatkosuunnittelussa. Petolintujen liikkeet huomioitu.

Kommentti: Tuleeko kaava hyväksyntään ennen kuin kunnanvaltuusto vaihtuu?

Kommentti: Meluasiassa pitää tasapuolisesti kohdella asiakkaita. Maakuntakaava vain ohjeellinen kaava. Kaava-ehdotus rikkoo lakia.

Kommentti: Suomessa lisätään vetyä ja ydinvoimaa, kuinka paljon tuulivoimaa tosiaan tarvitaan? Fortum vaatii saavansa ydinsähkönmyynnin etuoikeuden ja määritellä minimimäärää. Tuulivoimaloiden purkukysymys, onko vakuutettu, jos yhtiö menee konkurssiin? Maisemavaikutukset arvioitava Kemijokivarteen, joka on tärkeä alue. Vitsakangas ei kuulu tuulivoimalle suosiolliselle alueelle. Poisjättämistä puoltaa Natura, sekä vanha ja arvokas asutus.

Mikromuovi merkitty YVA-teksteihin. Tiedämme asiasta suhteellisen vähän tässä vaiheessa. Näitä alueita haluttu pitää marjastuksen ja sienestyksen alueina. Mikromuovi iso maailmanlaajuinen ongelma, siitä on päästävä eroon. Sosiaalisten vaikutukset arviointi ei riitä, jos kysytty ihmisiltä, joilla ei vielä ympärillään tuulivoimaa.

M. Salmi (Myrsky): Sopimuksessa on 3-vaiheinen purkuvakuus. Tulevaisuudessa ei enää muovisia lapoja vaan pyritään käyttämään komposiittia. Myrsky toivoo, että näissä tuotekehitys olisi nopeampaa.

Kommentti: Kun lapa painaa 15 tonnia, niin lavasta irtoaa vuosittain 164 kg mikromuovia luontoon. Toivottavasti kiinnitetään huomioita, ja vietäisiin kauemmas asutuksesta.

O. Kiviniemi (Myrsky): Tutkimuksen mukaan muovia irtoaa noin 150 g vuodessa.

Kommentti: Maakuntakaavaan on kiinnitettävä huomiota. Hanke ei sisälly länsi-Lapin maakuntakaavan alueisiin, eikä sovellu tuulivoimasuunnitteluun. Maakuntakaava vahvistunut 10 vuotta sitten ja siinä on määritelty, että koko Lapin alueelle voi sijoittua 1000 MW tuulivoimaa. Tervolassa 7 hanketta, 10 MW per mylly. Tuplasti niin paljon kuin mahdollista ja olennainen lisäys maakuntakaavaan. Kaavantekijän on otettava huomioon, että maakuntakaava on ohjeena yleiskaavoille. Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvitys ei osoita yhtään tuulivoimaa Tervolaan. Selvityksessä sanotaan, että aihetta tarkentaa yhteisvaikutuksia. Simossakin enemmän kuin 10 myllyä. Kuntien kesken sovittava miten kaavoitetaan, että pysytään voimassa olevan kaavan määrässä.

Kommentti: Haminan Energian myllyjen elinkaari piti olla 25 vuotta. Yritys meni konkurssiin, elinkaari oli lyhyempi.

Kommentti: Miten on, että havainnekuviissa ei ole otettu kuvia lainkaan alueen vaarojen päältä? Ovat matkailullisesti ja alueellisesti kuitenkin melko merkittäviä, ja esimerkiksi Vammavaarasta on erinomainen näkymä koko eteläiseen Kemijokilaaksoon? Myöskin korkeammilta maastonkohdilta luulisi, että voimalat pistäisivät silmään ikävämmiin.

A. Lempinen (WSP): Havainnekuvia on otettu paljon ja tänään esitelty viimeisimmät, marraskuussa 2024 laaditut havainnekuvat. Kaikki havainnekuvat ovat nähtävissä kunnan sivuilla kaavaehdotuksen aineistossa.

Kommentti: Emme hyväksy tuulivoimahankkeita koko Meri-Lapin alueelle, joka on yksi parhaimmista Lapin-Pöllön pesintäalueista. Tähän tuulihankkeeseen tehty vain muutama kymmenen tuntia tutkimusta. Kunnalla on velvollisuus huolehtia kansalaisten terveydestä. Infra-ääni resonoi sydämen tahdin kanssa, menee vaimentamattomasti vähintään 5 km. Suositukset, että tuulivoima-alueita ei 20 km lähemmäs asutusta. Suomessakin perheitä joutunut muuttamaan muualle. Oulun yliopistossa tehty tästä tutkimusta.

Sirpa Lappalainen (WSP): Suomessa tehty infraääneen liittyvää tutkimusta. Ei olla pystytty todentamaan tuulivoimaloiden yhteyttä terveysvaikutuksiin. Muutenkin infraääntä on ympäristössä muutakin kuin mitä tuulivoima aiheuttaa, esim. liikenne ja muut lähteet.

Kommentti: Hyvä, että tuotekehitystä mikromuoviasiassa. Pitäisi olla tiedossa minkä laitteiston äänenvoimakkuuksia mitataan. Infra-äänitutkimus, johon hanketoimija viittaa oli lyhytaikainen, pienin määrärahoihin. Niillä resursseilla mitä oli käytettävissä, eivät kyenneet saamaan tuloksia eikä vaikutuksia. Pitäisi saada paremmin resurssoituja tutkimusvälineitä. Toistuva ja pitkäaikainen tutkimus tarpeellinen.

Kommentti: Käytättekö kaavoitettuja alueita vakuuksina?

E. Metsola (Myrsky): Myrskylä paljon hankkeita eri kaavoitusvaiheessa, joista kaikki eivät tule toteutumaan. Yrityksen rahoitusta ei voida avata tässä vaiheessa.

O. Kiviniemi (Myrsky): Tuulivoimaloista irtoaa kyllä mikromuovia, mutta ei tällaisia määriä kuin täällä mainittu.

Kommentti: Kuinka kunta huomioi myytävät asunnot? Rakennetaanko mylly, jos mökki alle 2 km päässä myllystä? Koskeeko jo luvittua aluetta?

P. Keränen (Tervolan kunnanvaltuusto): Jos vakituinen loma-asunto, myllyn pitää olla vähintään 2 km päässä.

Kommentti: Mikromuovista pitää päästä eroon. Autoistakin tulee mikromuovia, mutta tieltä ei poimitakaan marjoja. Sään vaihtelut ja myrskyt lisääntyvät, jolloin myös mikromuoviongelmät lisääntyvät tuulivoimaloissa.

Kommentti: Voiko olla näin lähellä kunnan rajaa, kun Traficomilla sääntö, joka koskee välkkymistä? Eihän vaikutus voi tulla rajan yli toisen kunnan puolelle.

E. Metsola (Myrsky): Traficom ei määrittele tuulivoimaloiden etäisyyksiä vaan kyseinen ohjeistus liittyy lentoesterajoitukseen ja lentoestevaloihin. Kuntarajaan on jätetty etäisyyttä, mutta Tervolan kunta ei voi päättää Keminmaan kaavoituksesta. Kaava-raja muodostuu muilla perusteilla.

Kommentti: Eero Ylimartimo, Tervolan kunnanhallituksen pj: Jokirannassa asuvana tietää, että aihe jakaa mielipiteitä kyläläisten välillä. Tänä on käytetty kärjekkäitä puheenvuoroja ja kyseenalaistettu asioita. Hanke tulee aiheuttamaan mielipahaa kyläläisen kesken, mutta toivotaan, että voidaan silti kuulumiset vaihtaa, kävi hankkeessa miten tahansa. Tervolassa on ollut tapana tehdä päätökset tässä salissa.

Kysymys Myrskylle, mitä positiivista pohinää nuorille perheille? Miten paljon työllistää koko hankkeen aikana?

E. Metsola (Myrsky). Ei voida antaa absoluuttista lukua. Rakennusaikana hanke työllistää paikallisia rakentajia. Tarvitaan metsänkaatamista, raivausta, majoitusta, joten välillistä työllistämistä tulee. Tarvitaan myös huoltohenkilökuntaa ja siihen tullaan kouluttamaan lisää väkeä.

Puheenjohtaja: Kiitos hyvistä kysymyksistä sekä kiitokset kaikille esittelijöille.

Tilaisuus päättyi klo 19:50.

Muistion laati: Antti Lempinen/WSP Finland Oy